

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Distance Education)

राष्ट्रीयसंस्कृतसंस्थानम् (मानितविश्वविद्यालयः)

५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल-एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली -११००५८

आचार्यः - प्रथमवर्षम् - द्वितीयपत्रम् (व्याकरणम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2016-17

पत्रम् -विषयः -

अध्येतुः नाम -पञ्जीकरणसंख्या -

अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः -

अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः -

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम -

मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः -

मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः -

अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः -

खण्डः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः 100	प्राप्ताङ्काः

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनःप्रेषणदिनाङ्कः -

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम्

दिनाङ्कः

अध्येतुः कृते परामर्शाः,

प्रिय अध्येता ! भवता/ भवत्या पूरितं प्रदत्तकार्यम् अवलोकितम्। मूल्याङ्कनं कृतम्। मूल्याङ्कनस्य
आधारेण कुत्र कुत्र भवदीयः दोषः/लोपः/विस्मृतिः/भ्रान्तिः अभवत् इति ज्ञात्वा स्वाध्यायं पुनः प्रवर्तयतु ।
शुभकामनाः ॥

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

दिनाङ्कः

आचार्यः - प्रथमवर्षम् - द्वितीयपत्रम् (व्याकरणम्)

विषयः - माहाभाष्यम् (प्रथमाध्यायस्य प्रथमे पादे 5 तः 9 आह्निकं यावत्) (100 अङ्काः)

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति । अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम् ।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः क

प्रश्नाः - विंशतिः समाधेयाः

अङ्काः - 20 X 02 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five questions . Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. ईदादीनां तपराणां प्रगृह्यसंज्ञा किमर्थमुच्यते?
2. सप्तम्यार्थग्रहणं कस्य ज्ञापकम्?
3. काशे कुशे वंशे इत्यत्र प्रगृह्यसंज्ञा कुतो न भवति?
4. “निपात एकाजनाङ्” इत्यत्र अनाङ्ग्रहणं किमर्थम्?
5. घुसंज्ञायां प्रकृतिग्रहणं किमर्थम्?
6. “आद्यन्तवदेकस्मिन्” इति सूत्रं किमर्थमुच्यते?
7. “संख्या” शब्देन कृत्रिमाऽकृत्रिमयोः वा गृह्यते?
8. कयोः निष्ठासंज्ञा?
9. “सर्वादीनि” इत्यत्र कः समासः? विग्रहः प्रदर्शनीयः।
10. “विभाषा दिक्समासे बहुव्रीहौ” इत्यत्र समासग्रहणं किमर्थम्?
11. “विभाषा जसि” इत्यत्र किं कार्यं प्रति विभाषा?
12. “न वेति विभाषा” इत्यत्र इति ग्रहणं किमर्थम्?
13. सम्प्रसारणसंज्ञायां वाक्यस्य संज्ञा भवति चेत् किम्?
14. टकितोराद्यन्तविधाने का समस्या?
15. एचः इग्वचनं किमर्थम्?
16. “स्थानेऽन्तरतमः” इत्यस्य किं सैद्धान्तिकमुदाहरणम्?
17. आदेशो रपर इति चेत् किं वक्तव्यम्?
18. अल्विधिः इत्यत्र कतिविधो समासः प्रदर्श्यते? के च ते?
19. “अचः परस्मिन् पूर्वविधौ” इति सूत्रे परस्मिन् ग्रहणं किमर्थम्?
20. कथं ब्रह्मबन्ध्वा ब्रह्मबन्ध्वै?

21. “द्विर्वचनेऽचि” इति सूत्रे अजग्रहणं कस्य ज्ञापकम्?
22. कस्य अदर्शनस्य लोपसंज्ञा भवति?
23. लुमति प्रत्ययग्रहणं किमर्थम्?
24. “प्रत्ययलोपे प्रत्ययलक्षणम्” इत्यत्र द्वितीयप्रत्ययग्रहणं किमर्थम्?
25. लुमति प्रतिषेधे किं कर्तव्यम्?

खण्डः ख

प्रश्नाः - पञ्च समाधेयाः

अङ्काः - 05 X 08 = 40

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकप्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते ।

Note : This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. “निपात एकाजनाङ्” इति सूत्रं भाष्यदिशा विवृणुत।
2. “दाधाध्वदाप्” इति सूत्रे भारद्वाजीयपक्षं विशदयत।
3. “न बहुव्रीहौ” इति सूत्रस्य सैद्धान्तिकपक्षमुदाहरत।
4. “इयणः सम्प्रसारणम्” इति सूत्रस्य पक्षद्वयमुपस्थापयत।
5. “स्थानेऽन्तरतमः” इति सूत्रे सप्तम्यन्तपाठदूषणभाष्यं प्रतिपादयत।
6. “स्थानिवदादेशोऽनल्विधौ” इति सूत्रे विध्यादेशग्रहणं विमृशत।
7. “द्विर्वचनेऽचि” इति सूत्रं भाष्यदिशा प्रकटयत।
8. “प्रत्ययलोपे प्रत्ययलक्षणम्” इति सूत्रं सयुक्तिकं प्रस्तूयत।

खण्डः ग

प्रश्नाः - द्वौ समाधेयौ

अङ्काः - 02 X 10 = 20

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ । प्रत्येकप्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. “ईदूदेद्विवचनं प्रगृह्यम्” इत्यत्र पक्षचतुष्टयमुपस्थापयत।
2. “सवीदीनि सर्वनामानि” इति सूत्रं भाष्यदिशा विमृशत।
3. “अचः परस्मिन् पूर्वविधौ” इति सूत्रं सयुक्तिकमालोचयत।
4. “अदर्शनं लोपः” इति सूत्रं विचारयत।

